

fra nettdebatten
www.dagsavisen.no

Diskuter: Exit Afghanistan?

Debatten om norske soldater bør bli eller kalles hjem fra Afghanistan fortsetter på dagsavisen.no.

Vi må stå løpet ut sammen med Nato, kanskje 3-4 år til. Tjenesten må gjøres så lite farlig som mulig, selv om det skulle føles lite meningsfylt. Soldatene skal hindre at Al-Qaida opererer fra afghansk grunn, klarer man det har man gjort jobben. Kamp mot organisert kriminalitet, smugling og etniske motsetninger, og å få jenter på skole, bør man avholde seg fra, for slikt skaper motreaksjoner.

Tor

Norge ut av Nato! La oss bestemme krig og fred selv! Forsvarssamarbeid med Sverige!
Øystein

Det er dumt å ikke trekke de norske soldatene fra Afghanistan. Norge må ikke la seg involvere i en slik endeløs krig som aldri får fred og har andres politiske agenda. USA har sine interesser, det er deres ansvar. Big American Business vil ha krig, det er deres pengekilde. Våre soldater blir drept så Wall Street øker i verdi.

Samir

Problemet er at man løper etter utviklingen i stedet for å være i forkant. Nøling fra Nato i fht. å sende mange nok soldater, tidlig nok, har medført at Taliban igjen har fått fotfeste. Dessverre har vi ledere som ikke tør å ta de riktige – men tøffe – beslutningene. Skal Nato først være i Afghanistan må de gjøre det skikkelig, ikke forsøke på noe halvveis og kompromissaktig.

Stian

ESPEN LØKELAND-STAI
Fungerende debattredaktør

Kronikk: 6000 tegn inkl. mellomrom.
Hovedinnlegg: 4000 tegn.
Innlegg/replikk: 2-3000 tegn.
Kortinnlegg: 800-1500 tegn.
Sendes til: debatt@dagsavisen.no

Legg ved portrettfoto. Innleggene kan legges ut på nett. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

Det er på tide å starte uttrekning fra Afghanistan i så kontrollerte former som mulig. Norge bør ikke ta parti for de republikanerne og militære som ber om mer tid, mer penger og flere soldater.

Uttrekning det minste onde

KRONIKK

HELGE LURÅS
Rådgiver, Nupi

Den tragiske hendelsen hvor fire norske soldater ble drept har brakt statsminister Jens Stoltenbergs begrunnelser for krigen tilbake til utgangspunktet og nærmere i samsvar med president Barack Obamas uttalte målsetting: Å forhindre at Afghanistan igjen blir et fristed for internasjonale terrorister. Det er helt essensielt at de Nato-allierte har en felles strategi, og målsettinger er en nødvendig komponent. Det er derfor viktig at regjeringen og Stortinget nå tenker klart om våre interesser, evaluerer situasjonen i Afghanistan oppriktig og tar grep om politikken. Norge er i krig og det krever lederskap.

Krigens videre gang avgjøres imidlertid ikke i Oslo eller i Faryab. Norges bidrag og innflytelse er i den store sammenhengen minimale. Våre interesser bestemmes i stor grad i Washington. Dersom USA står fast ved å starte uttrekning i juli 2011, blir det lettere for andre Nato-land å gjøre det samme. Problemet for alliansen er om USA eskalerer og forlenger innsatsen. Krigen er upopulær i de fleste europeiske land. Den folkelige støtten i Norge er til sammenligning høy. Det viktige for Norge er dermed hvordan krigen går som helhet, og hva USA velger å gjøre. Ensidige norske tiltak, som uttrekning, må være en siste utvei dersom våre interesser i sum gjør at vi ikke kan støtte den linje som føres i Washington – og som er bestemmende for Nato.

Vi må ikke narre oss selv. Norges påvirkningskraft i USA og Nato er liten. Likevel må regjeringen forsøke. I debatten som nå raser i Washington kan Norge støtte opp under de som sier at nok er nok. Det er på tide å starte uttrekning i så kontrollerte former som mulig. Norge bør med andre ord støtte opp om Obamas linje og ikke ta parti for de republikanere og militære som ber om mer tid, mer penger og flere soldater. Antallet drepte vestlige soldater i Afghanistan nærmer seg to tusen, nesten halvparten er drept de siste to årene, og tallene stiger fortsatt. Det nærmer seg det antall som mistet livet 11. september 2001. Krigen dreper et enda høyere antall afghanere. I rene penger koster det bortimot 1200 milliarder norske kroner per år.

CIA-sjefen Leon Panetta anslår at det er 60-100 Al-Qaida-operatører totalt i Afghanistan. Nettverkets globale kapasitet er kraftig redusert. Deres popularitet i den muslimske verden er fallende. I kjernen av

Krigens videre gang avgjøres ikke i Oslo eller i Faryab, skriver kronikkforfatteren. På bildet er utenriksminister Jonas Gahr Støre på besøk hos de norske styrkene i Faryab-provinsen i oktober 2008. FOTO: SCANPIX

målsettingen for krigen mot terror, som Afghanistan er en del av, så har man derfor hatt en viss suksess. Hvorfor kan man ikke derfor avslutte krigen?

Politikere i Washington er redde for et «hva hvis». Skulle et terrorangrep lykkes, vil det ropes på syndebukker. Det vil være dem som peker mot en prematur uttrekning fra Afghanistan som årsak. Men overfor terrorfrykten kreves det også politisk lederskap. Man kan aldri få full garanti mot fanatiske terrorister. De er trolig kommet for å bli i et visst omfang. De vestlige samfunn, og ikke minst USA, må lære seg å leve med faren. Andre samfunn har vist at det er mulig. Både USA og norske politikere uttaler at afghanerne skal gjøres i stand til å ta vare på egen sikkerhet. De henviser da til oppbyggingen av det afghanske politiet og hæren. Disse består av omtrent 200.000 personer, et tall som etter planen skal dobles i løpet av få år. Det vil koste like mye å drifte disse institusjonene som det afghanske bruttonasjonalproduktet. Det er ikke økonomisk bærekraftig. Men selvfølgelig kan vi i vesten betale regningen i mange år.

Soldater og politifolk deserterer imidlertid i stort antall hvert år. I enkelte områder slutter 70 prosent av styrken årlig. Det er utstrakt narkotikamisbruk og analfabetisme. Det innebærer at vi må trene nye folk hele tida, år etter år. Det er heller ikke nok at personellet får trening i enkeltmannsferdigheter og formelle politirutiner. Afghanistan er et helt annet samfunn enn vårt. Vi er et ordnet planleggingsamfunn. Vi lærer ikke bare å lese og skrive på skolen, vi lærer også disiplin og innordning under institusjonell autoritet. Det mangler de rekruttene som trenes i politiet og hæren i Afghanistan. Det er ikke uten grunn at vestlige mentorer ofte kaller de afghanske rekruttene for «barn». Etter våre standarder mangler de disiplin og struktur. Mange har aldri gått på skole.

Men problemet er også politisk og ideologisk. Den afghanske regjeringen – og dermed politiet og hæren – mangler en troverdig «sak». Det er store splittelser basert på etnisk tilhørighet, regionale identiteter, stamme- og klanstrukturer. De har heller ikke en felles fiende. For en del av dem – spesielt pashtunerne – er Taliban mer vår fiende enn det er deres egen. Realiteten er at vi ber dem kjempe vår krig, for oss. Det er et dårlig utgangspunkt for lokalt eierskap.

Dessverre kan resultatet bli at krigen i Afghanistan fortsetter også etter at vi eventuelt trekker oss ut. Det vil si at den afghanske hæren og politiet fortsetter å krige mot Taliban, men kanskje uten at noen får et avgjørende overtak. En slik fortsatt borgerkrig er nesten å betrakte som et «best case scenario» sett fra Natos ståsted. For muligheten er stor for at hæren og politiet vil falle sammen, og at Taliban får overtaket. I det minste i deler av landet. Taliban har tross alt en samlende sak, i det minste så lenge de utenlandske styrkene står der. De vil ha oss ut, de har en felles fiende. Resultatet kan også bli en fragmentering av Afghanistan i to eller flere ministater.

Vi og afghanerne er således langt på vei fordømt om vi blir, og fordømt om vi drar. Det er dilemmaet i situasjonen og årsaken til at det er vanskelig å opparbeide entusiasme for noen av alternativene. Det er forståelig at beslutningen om det ene eller andre sitter langt inne både i Washington, Brussel og Norge. Beslutninger må imidlertid fattes. I sum mener jeg indikasjonene taler for uttrekning. Afghanske og regionale aktørene må gis tid og mulighet til å tilpasse seg til en slik ny situasjon. Derfor bør uttrekningen være gradvis. 3-5 år for å fullføre den er ingen urimelig tidsramme.